

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 8313218762
Dátum vydania rozhodnutia: 10. decembra 2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8313218762.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ JUDr. Jána Vovčika, živnostníka podnikajúceho pod obchodným menom JUDr. Ján Vovčík - DREVOPLAST a 2/ C. M., oboch trvale bytom v V. O. N., Z. XXX/X a zastúpených JUDr. Mariánom Bacákom, advokátom v Snine, Komenského 2663/13, proti žalovanej: AGRIFOP, a. s., so sídlom v Stakčíne, Duchnovičova 573/18, IČO: 31 713 238, zastúpenej JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom v Košiciach, Žižkova 6, o zaplatenie 106.930,14 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cb/62/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. mája 2018 sp. zn. 4Co/29/2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 29. mája 2018 sp. zn. 4Co/29/2018 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Humenné (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. januára 2017 č. k. 21Cb/62/2013 - 432 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 5.344,42 € a žalobkyni 2/ sumu 101.585,72 €, obom s 8,25%-ným úrokom z omeškania ročne z prisúdených súm od 12. februára 2014 až do zaplatenia, všetko do 3 dní (odo dňa právoplatnosti rozsudku) a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania žalobu zamietol. Obom žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej v celom rozsahu a napokon žalovanej uložil tiež povinnosť zaplatiť na svoj bližšie neoznačený účet (súdu prvej inštancie) súdny poplatok (za žalobu) vo výške 6.415,50 €, i v tomto prípade do 3 dní.

2. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne ust. § 56a, § 131 ods. 5, § 178 ods. 1, § 373, § 374 ods. 1, §§ 378 a 379, § 386 ods. 2, § 387 ods. 1 a §§ 397, 398 a 757 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „Obch. z.“). Vecne nad rámec rekapitulácie skoršieho priebehu konania (vrátane zrušenia jeho medzitýmneho rozsudku z 15. apríla 2014 v odvolacom konaní) poukázal na to, že žalobcovia sa na žalovanej domáhali zaplatenia súm zhora ako náhrady škody z dôvodu neplatne prijatého uznesenia valného zhromaždenia žalovanej, konaného 22. júna 2005, o rozdelení zisku za rok 2004 (bod 5), vychádzajúc pritom z právoplatného rozsudku Okresného súdu Poprad z 5. júna 2012 v konaní sp. zn. 16Cb/1/2009 v spojení s

potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) z 15. októbra 2013 sp. zn. 1Cob/67/2012, ktorými bola neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia ustálená. Uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcov ako minoritných akcionárov na náhradu škody voči žalovanej spoločnosti spôsobenej uznesením valného zhromaždenia o rozdelení zisku, ktoré bolo súdom vyhlásené za neplatné pre rozpor so zákonom a nie nárok na dividendy a predmetom rozhodovania nie je ani spôsob rozdelenia zisku, o ktorom môže rozhodnúť len valné zhromaždenie spoločnosti. Pri skúmaní splnenia zákonom vyžadovaných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu podľa Obch. z. dospel k záveru, že všetky takéto predpoklady sú splnené.

3. Protiprávnou skutočnosťou bolo uznesenie valného zhromaždenia o rozdelení zisku žalovanej za rok 2004, vyhlásené za neplatné pre rozpor so zákonom, záväzné pre každého a zakladajúce vecnú (tzv. pasívnu) legitímáciu žalovanej (za stavu nemožnosti žalovať valné zhromaždenie ako orgán spoločnosti bez právnej subjektivity). Súdu prvej inštancie bolo pritom známe z jeho činnosti, že väčšinoví akcionári žalovanej, zastávajúci aj posty členov jej predstavenstva a dozornej rady, už viackrát (vedome a opakovane) rozhodli o rozdelení zisku bez povinnosti vyplatiť akcionárom dividendy, ako aj to, že súdy viackrát rozhodli o neplatnosti takýchto uznesení z valných zhromaždení, takže zo strany väčšinových akcionárov ide o dlhodobé a cieľené konanie porušujúce zákon a konanie v rozpore s dobrými mravmi, respektíve s poctivým obchodným stykom. Pri očakávaní opakovaných protiprávných postupov väčšinových akcionárov aj v budúcnosti tak nemožno od minoritných akcionárov spravodlivo požadovať opakované domáhanie sa zvolania valného zhromaždenia a nového rozdelenia zisku, ale možnou je žaloba o náhradu škody.

4. Bola tu i škoda na ujmu žalobcov, predstavovaná ich ušľým ziskom v podobe podielu na zisku žalovanej v rozsahu pomeru menovitej hodnoty akcií žalobcov k menovitej hodnote akcií všetkých akcionárov (u žalobcu 1/ v rozsahu 2,308 % a u žalobkyne 2/ po postúpení na ňu aj pohľadávky C.. Y. E. v rozsahu 43,87 % /30,58 + 13,29/), v tomto prípade tiež preto, že rozdelenie zisku na základe neplatného uznesenia valného zhromaždenia o. i na tantiémy malo za následok reálnu výplatu podielu na zisku väčšinovým akcionárom alebo osobám ovládajúcim právnické osoby, ktoré sú väčšinovými akcionármi žalovanej (ale v podobe odmien na úkor minoritných akcionárov, ktorým takto nebolo vyplatené nič). Na rozdelenie bola pritom podľa súdu prvej inštancie súca celá suma zisku 231.560,78 € (6.976.000,40 niekdajších Sk), keďže zo súvahy žalovanej za rok 2004 vyplývalo naplnenie rezervného fondu v čase rozhodovania vo výške 27.898 €, teda viac ako zákonom stanovených minimálnych 10 % zo základného imania (?).

5. Napokon tu bola aj príčinná súvislosť medzi prijatím protiprávneho uznesenia valného zhromaždenia žalovanej a vznikom škody na strane žalobcov, pretože ak by valné zhromaždenie rozhodlo o rozdelení zisku v súlade právom a stanovami žalovanej, k výplatu podielu na zisku aj žalobcom (nielen ostatným akcionárom) by došlo; žalovaná nepreukázala žiadnu okolnosť vylučujúcu jej zodpovednosť (keď v tomto prípade ide o zodpovednosť objektívnu, nevyžadujúcu zavinenie) a ak sa stotožniť nešlo ani s námietkou premlčania uplatnených nárokov vznesenou žalovanou a nebola preukázanou tzv. predžalobná výzva žalobcov na plnenie, namiesto bolo vyhovieť žalobe s výnimkou požiadavky na úroky z omeškania za čas pred doručením žaloby žalovanej.

6. Odvolací súd na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. mája 2018 sp. zn. 4Co/29/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením k nemu v napadnutej časti vo veci samej, vyhovujúcej žalobe a v časti trov konania a poplatkovej povinnosti žalovanej podľa § 387 ods. 1 aj 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“) potvrdil a obom žalobcom priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Okrem stotožnenia sa s dôvodmi súdu prvej inštancie mal za to, že dôvodnou nebola žiadna z odvolacích námietok žalovanej. To sa týkalo najmä námietky nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, pri ktorej podľa odvolacieho súdu bolo treba považovať za správne úvahy o existencii nároku žalobcov na náhradu škody aj o splnení všetkých zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu. Rozhodnutie súdu o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia pôsobí od okamihu vyslovenia neplatnosti súdom a na práva a povinnosti z neho vzniknuté sa hľadá, akoby nikdy neboli existovali, tieto účinky však zároveň zakladajú nárok na náhradu škody (pretože podľa § 757 Obch. z. pre zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinností ustanovených týmto zákonom následne platia ustanovenia § 373 a nasl. Obch. z.) a neobstojí preto obrana žalovanej založená na tom, že na

rozdelenie jej zisku za rok 2004 valné zhromaždenie neprijalo žiadne rozhodnutie. Obdobne nebola dôvodnou podľa odvolacieho súdu ani námietka výšky priznanej náhrady škody a to pre vyhlásenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia v celom rozsahu, pri ktorej žalobcom patrili podiely na zisku zodpovedajúce podielu menovitej hodnoty ich akcií (u žalobkyne 2/ aj akcií C.. E.) k menovitej hodnote akcií všetkých akcionárov. Napokon podľa odvolacieho súdu akceptovať nešlo ani námietku premĺčania uplatnených nárokov a to pre správnosť názoru súdu prvej inštancie o potrebe počítania štvorročnej lehoty až od právoplatnosti rozhodnutia súdu o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia (v novembri 2013) a nie už od doručenia zápisnice z inkriminovaného valného zhromaždenia (v júni 2005), ako to tvrdila žalovaná.

7. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovení § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

8. Tzv. zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videla dovolateľka v tom, že odvolací súd potvrdením rozsudku súdu prvej inštancie v časti vyhovujúcej žalobe priznal žalobcom väčší rozsah náhrady, než na aký im vznikol zákonný nárok, nakoľko právo (nárok) na konkrétny zisk akcionára vzniká až potom, keď je jeho výška určená zákonným spôsobom a k tomu v prejednávanej veci dosiaľ nemohlo prísť pre a/ neunesenie dôkazného bremena žalobcami na riadny prepočet požadovanej náhrady škody a b/ nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu, nerešpektujúce viazanosť kogentnou úpravou Obch. z., podľa ktorej rozdeleniu zisku medzi akcionárov musí predchádzať jeho zníženie o prídely do rezervného fondu, resp. aj ďalších fondov. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré sa nevysporiadalo aj s týmito otázkami, vykazuje podľa dovolateľky všetky znaky arbitrárnosti (nepreskúmateľnosti).

9. Aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom pri riešení otázky, ktorú dovolací súd dosiaľ neriešil a na ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu celkom nepochybne záviselo, podľa dovolateľky tkvelo v tom, na čo podľa nej odvolací súd neposkytol uspokojivú odpoveď. Právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., potom zadefinovala tak, že z právnej normy vyjadrenej v treťom odseku ust. § 179 Obch. z. jasne vyplýva implicitný zákaz iného spôsobu rozdelenia čistého zisku, ako je prikázaný dispozíciou právnej normy. To má v praxi znamenať, že podiel na čistom zisku určenom ako majetkové právo každého (aj minoritného akcionára), je možné určiť až po znížení určeného celkového zisku na prerozdelenie o prídely do rezervného fondu, prípadne ďalších fondov, práve to ale odvolací súd v rozpore s kogentnými ustanoveniami Obch. z. (§ 67 ods. 3, § 178 ods. 1, § 179 ods. 3 a § 217 ods. 1 zákona, o ktorom je reč) opomenul; namietalo sa tiež dovolaním, v ďalšom si podržiavajúcom argumentáciu dovolateľky z konania pred nižšími súdmi.

10. Obaja žalobcovia navrhli dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť. Mali za to, že dovolaním nebola tvrdená vada zmätočnosti dostatočne konkretizovaná a ak by aj táto mala spočívať v neúplnosti skutkových zistení, neunesení dôkazného bremena alebo v nesprávnom právnom posúdení veci, žiaden z takýchto nedostatkov (podobne ako ani nedostatky odôvodnenia rozhodnutia súdu) v zmysle záverov ustálených rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vadu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nezakladá. U právnych otázok nastolených dovolaním ide potom podľa nich buď o otázku riadne nekonkretizovanú alebo o takú, ktorú už dovolací súd v analogickej veci s rovnakým skutkovým základom i stranami sporu vyriešil (odkaz na uznesenie najvyššieho súdu z 27. apríla 2017 sp. zn. 5 Obdo 48/2016, vydané vo veci odvolacieho súdu sp. zn. 4Cob/73/2015).

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia i podmienky jej zastúpenia i spísania dovolania advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné aj dôvodné.

12. Ešte pred vlastnou argumentáciou, prečo bol namieste takýto záver, sa však žiada uviesť, že podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, (len) ak to zákon pripúšťa. Platné procesné právo pozná 2 dovolacie dôvody, ktorými sú zmätočnosť (podľa § 420 C. s. p.) a nesprávne právne posúdenie veci (podľa § 421 C. s. p.) a okrem toho celý rad dôvodov prípustnosti dovolania podávaného z toho-ktorého dovolacieho dôvodu, vtelených do jednotlivých písmen § 420, resp. § 421 ods. 1 C. s. p. a reprezentujúcich do úvahy prichádzajúce skutkové podstaty či už zmätočnosti alebo nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Pokiaľ žalovaná v prejednávanej veci vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania súčasne z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. aj ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ rovnakého zákona, šlo tu o prípad kumulácie oboch dovolacích dôvodov (a tiež dvoch z celkom deviatich zákonom predpokladaných dôvodov prípustnosti dovolania) s možnosťou takto postupovať v zmysle záverov z uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej tiež len „veľký senát“) z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018. Týmto uznesením, v ktorého výroku veľký senát vyslovil, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je prípustná, bol prekonaný skorší opačný názor veľkého senátu, uvedený v jeho uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017. Veľký senát na odôvodnenie svojho ostatného stanoviska k tejto otázke (o. i.) uviedol, že zákaz kumulácie dovolacích dôvodov podľa označených ustanovení nemožno vyvodit' ani rozumným teleologickým výkladom, resp. nijakým ústavne konformným výkladom. Prakticky rovnako vyriešilo tú istú právnu otázku aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) z 25. apríla 2018 sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 a senát 3C najvyššieho súdu, nevidiaci dôvod na odchýlenie sa od takýchto záverov, pristúpil preto k skúmaniu prípustnosti dovolania v prejednávanej veci naj-prv z pohľadu existencie prvého z ním uplatnených dôvodov (keďže v zmysle záverov z uznesenia veľkého senátu sp. zn. 1 VCdo 1/2018 až prípadné konštatovanie neexistencie prvého zo súbežne uplatnených dovolacích dôvodov vedie k potrebe zaoberania sa i následnou otázkou, či dovolanie nie je prípustným z dôvodu druhého).

14. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Žalovaná vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. videla najmä v arbitrárnosti (nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu; porušenie práva na spravodlivý proces okrem toho videla i v neprihliadnutí nižšími súdmi na ňou vznesené námietky, týkajúce sa právneho posúdenia veci. Oboje podľa dovolateľky spôsobilo zaťaženie konania vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

16. Ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť (a zároveň tiež dôvodnosť) dovolania v prípadoch, v ktorých miera zásahu do procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a jedného nálezu ústavného súdu, ďalej tiež len „Ústava“).

17. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia, o ktorom je reč, je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú I. nesprávny procesný postup súdu, II. následok postupu pod I. v podobe znemožnenia strane sporu realizovať jej patriace procesné práva či prinajmenšom niektoré z nich a III. miera (intenzita) zásahu, pri ktorej už je namieste konštatovanie porušenia práva na spravodlivý proces. Platí pritom, že i Ústavou garantované základné práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, čo znamená, že parametru spravodlivosti musí zodpovedať proces ako celok. Či bude u konkrétneho konania súdu opodstatneným práve takéto nazeranie naň alebo presný opak, závisí v konkrétnej veci predovšetkým od významu porušeného (strane upretého) práva a možnosti zhojenia nesprávneho (právo upierajúceho) postupu v ďalšom konaní.

18. Nejednotnosť nazerania senátov najvyššieho súdu na procesné dôsledky nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu ešte v režime skoršej úpravy procesného práva (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) viedla k prijatiu zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 s právnou vetou v znení:

„Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Hoci C. s. p. na rozdiel od skoršej úpravy už s konceptom inej vady konania nepracuje a po nadobudnutí účinnosti súboru zákonov reprezentujúcich rekodifikáciu slovenského civilného procesu už spomínanú skoršiu nejednotnosť vystriedala iná a síce spor o to, či a do akej miery sú závery zo stanoviska R 2/2016 použiteľnými aj v režime novej procesnej úpravy, v aktuálnej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu niet sporu o tom, že tie najzávažnejšie pochybenia alebo opomenutia v argumentácii na podporu zvoleného spôsobu rozhodnutia súdu (spadajúce skôr pod druhú vetu stanoviska) treba aj po 1. júli 2016 považovať za nesprávny procesný postup súdu na ujmu procesného práva strany sporu na riadne odôvodnené súdne rozhodnutie a súvisiaceho práva účinne brojiť proti takému rozhodnutiu za pomoci opravných prostriedkov, ktorého dôsledkom je spravidla bez ďalšieho tiež porušenie práva na spravodlivý proces.

19. Podľa názoru najvyššieho súdu práve o takýto prípad šlo aj v prejednávanej veci (vyznačujúcej sa inak tým špecifikom, že sa tu nedostatky odôvodnenia mali týkať nedostatočného vysvetlenia nižšími súdmi nedržania sa nimi striktnie právnej úpravy Obch. z. o rozdeľovaní zisku akciovej spoločnosti, ktoré už má povahu právneho posúdenia veci a šlo tu tak - navzdory stálej platnosti záveru dovolacieho súdu o tom, že právo na spravodlivý proces sa neodníma právnym posúdením - o prípad istého prelínania sa oboch dovolaními uplatnených dovolacích dôvodov).

20. Nech aj žalovanej nešlo dať za pravdu v tom, žeby sa žalobcom nepodarilo zhostiť povinnosti argumentovať v prospech nimi požadovaného riešenia sporu a zo žaloby i ďalších podaní bolo podľa oboch nižších súdov dostatočne zrejmé, že k výpočtu požadovanej náhrady škody žalobcovia dospeli tak, že podiel menovitej hodnoty ich akcií (resp. u žalobkyne 2/ spolu s menovitou hodnotou akcií C.. E., ktorý na túto žalobkyňu postúpil svoje pohľadávky) na menovitej hodnote akcií všetkých akcionárov, určený príslušnými percentami, premietli do celkovej sumy zisku určeného podľa neskôr spochybneného uznesenia z valného zhromaždenia na rozdelenie (keď 2,308 % z 231.560,78 € je - po zaokrúhlení na dve desatinné miesta a teda jednotky eurocentov - 5.344,42 € a 43,87 % z rovnakej sumy zas 101.585,72 €), z pohľadu existencie dovolaním vytýkanej zmätočnej vady významným bolo, že už súd prvej inštancie akceptoval výpočet žalobcov s vyriešením si predbežnej otázky potreby znižovania zisku určovaného na rozdelenie o prídely do rezervného fondu (tu porovnaj § 179 ods. 3 písm. a/ Obch. z.) negatívne (teda v prospech nepotrebnosti znižovania zisku), poukazujúc na zistenie stavu naplnenia rezervného fondu v rozhodnom čase v sume 27.898 €, teda viac ako v zákonom stanovenej minimálnej výške 10 % zo základného imania (bod 12. odôvodnenia na strane 5 rozsudku súdu prvej inštancie).

21. Ak následne odvolací súd pri potvrdzovaní rozsudku súdu prvej inštancie využil i úpravu z ustanovenia § 387 ods. 2 C. s. p., umožňujúcu mu prípadne aj bez ďalšieho prevziať argumentáciu z napadnutého rozsudku a stotožniť sa s ňou a sám vo vzťahu k skutkovému zisteniu o miere naplnenia rezervného fondu žalovanej a (ne)potrebnosti jeho dopĺňania v rozhodnom čase už nič nedoplnil, de facto tým spojil osud svojho rozhodnutia s uspokojivosťou argumentácie súdu prvej inštancie. Práve to sa mu ale v tomto prípade nevyplatilo.

22. Z obsahu výpisu z vložky č. 229/P, oddielu Sa obchodného registra vedeného Okresným súdom Prešov, totiž vyplýva, že tam zapísané základné imanie žalovanej činilo už od vzniku spoločnosti 229.855.000 Sk a počas „života“ spoločnosti bolo dotknuté jedinou zmenou súvisiacej s prechodom na euro (keď 7.629.788,251745 € je práve suma v niekdajších Sk zhora, prepočítaná tzv. konverzným kurzom 30,126 : 1, hoc aj s nateraz nevysvetlenou nepresnosťou na druhom desatinnom mieste). Takýto záver je podľa dovolacieho súdu namieste, hoci úplný výpis z obchodného registra z neznámeho dôvodu pri vzniku žalovanej už 1. septembra 1995 uvádza údaj o výške základného imania len od 1. novembra 2007 naďalej, pretože súčasťou zápisu už od vzniku spoločnosti je tiež údaj o počte 229.855 akcií s menovitou hodnotou akcie 1.000 Sk (229.855 x 1.000 = 229.855.000). 10 % z takejto sumy je 762.978,82 € a 20 % podľa § 217 ods. 1 Obch. z. dokonca 1.525.957,64 €. Z pohľadu udržateľnosti rozhodnutia rozsudkami oboch nižších súdov kľúčový záver o naplnení rezervného fondu v rozhodnom čase v rozsahu odôvodňujúcom netrvanie na prídely do rezervného fondu a umožňujúcom rozdelenie celého čistého zisku za takejto situácie nielenže nemožno považovať za

odôvodnený dostatočne, ale so zreteľom na uvedené vyššie sa tento javí i rozporným so skutočnosťami známymi z činnosti súdu (§ 186 ods. 1 C. s. p.).

23. Chýbajúca objektívne uspokojivá odpoveď ktoréhokoľvek z nižších súdov na otázku, či rezervný fond žalovanej v čase prijatia uznesenia jej valného zhromaždenia v júni 2005, neskôr vyhláseného za neplatné, bolo alebo nebolo potrebné doplniť, mala svoj logický následok v podobe nedostatku odpovede na ďalšiu otázku, či čistý zisk žalovanej určený na rozdelenie bolo alebo nebolo potrebné znížiť spôsobom predpokladaným ustanovením § 179 ods. 3 písm. a/ Obch. z. Bez odpovedí na tieto otázky ale nemohol obstáť ani záver súdu prvej inštancie, akceptovaný tiež odvolacím súdom, podľa ktorého na rozdelenie medzi akcionárov bol použiteľný celý čistý zisk. Dovolaciemu súdu preto neostávalo iné, než dospieť k záveru, že žalovaná namietala nepreskúmateľnosť (arbitrárnosť) rozsudku odvolacieho súdu dôvodne.

24. Dovolanie za takejto situácie bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f/ C. s. p.), ale tiež dôvodné (§ 431 C. s. p.), lebo v ňom bolo opodstatnene namietnuté, že súd (odvolací) nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (nakoľko to bol práve odvolací súd, ktorý sa mal pokúsiť o zacelenie vyššie opísanej medzery v argumentácii súdu prvej inštancie, ale tak neurobil).

25. Vzhľadom na konštatovanie existencie prvého dovolacieho dôvodu (podľa § 420 C. s. p.) aj dôvodu prípustnosti dovolania (podľa písmena f/ rovnakého ustanovenia) dovolací súd už nepristupoval k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovanej, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Postupoval pritom v súlade so svojou rozhodovacou praxou, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti (pri ktorej existencii musí vždy dôjsť k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci jeho pôvodcovi na ďalšie konanie) ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je posudzovanie otázok súvisiacich so správnosťou právneho posúdenia veci predčasné (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

26. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd preto v súlade s týmito ustanoveniami zrušil iba rozsudok odvolacieho súdu (majúc za to, že náprava zrušením len jeho je v tomto prípade aj v záujme obnovenia stavu rešpektovania procesných práv strán sporu postačujúca a s prihliadnutím k úprave z ustanovenia § 390 C. s. p. a okolnostiam prípadu v prejednávanej veci najviac v súlade so zásadami urobenými súčasťou čl. 17 Základných princípov C. s. p.) a to ako celok (pre závislosť iných než vecných rozhodnutí doň pojatých na výslovne napadnutom rozhodnutí vo veci samej aj bez výslovného napadnutia i rozhodnutí o trovách konania a poplatkovej povinnosti podľa § 439 písm. a/ C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

27. Pre úplnosť je pritom evidentne žiaduce poznamenať, že žalovaná právnu otázku nastolenú aj v prejednávanej veci urobila už predmetom iného (skoršieho) dovolacieho konania s druhovo totožným skutkovým základom a za účasti rovnakých sporových strán, vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Obdo 55/2018, najvyšší súd v takomto dovolacom konaní už skončenom zrušujúcim uznesením z 25. apríla 2019 ozrejmil limity relevantnej hmotno-právnej úpravy i svoj postoj k jej interpretácii a úlohou odvolacieho súdu v ďalšom konaní (nasledujúcom po vydaní tohto zrušujúceho uznesenia - tu rozumej v prejednávanej veci) bude (pre druhovú totožnosť vecí) vziať do úvahy i takéto úvahy (týkajúce sa právneho posúdenia veci).

28. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

